

NVF Stipend Rapport

Masterutdanning Byutvikling og Urban Design

2007-2009, Universitetet i Stavanger

Carina Holm Thorvaldsen

Forord

Tusen takk for støtten jeg fikk til å gjennomføre det 2-årige studiet Master i Teknologi, Byutvikling og Urban Design, ved Universitetet i Stavanger! Det var et godt bidrag til den økonomiske utfordringen det er å gå tilbake til studier etter to år i arbeidslivet.

Jeg er en jente fra Oslo som mellom 2002 og 2005 tok en Bachelor i bygningsingeniør ved Høyskolen i Oslo. Etter endt utdanning fikk jeg jobb som vegplanlegger i avdeling for Areal og Samferdsel i COWI AS, hvor jeg jobbet i 2 år før jeg startet på mastergraden i Byutvikling og Urban Design. Jeg hadde helt fra jeg var ferdig utdannet bygningsingeniør et ønske om å ta en mastergrad, og de to årene i arbeidslivet gjorde det enklere for meg å peke ut hvilken retning jeg ønsket å videreutdanne meg innenfor.

Jeg hadde et ønske om en bredere kompetanse innen veg og trafikksektoren, og kombinasjonen av veg, trafikk, infrastruktur og design fascinerte meg. Samtidig var og er Norge er i sterk utvikling når det gjelder bykultur, og behovet for økt faglig kapasitet i moderne byplanlegging og sentrumsutvikling var også motiverende.

Byer og byregioner vokser både i antall, størrelse, utstrekning og kompleksitet. Dette øker deres betydning, men også deres sårbarhet. I tillegg vokser den allmenne bevisstheten om å vektlegge estetisk kvalitet i formingen av våre omgivelser. At alle samfunnsgruppers behov for funksjonalitet og fremkommelighet skal ivaretas gjør også estetikk og universell utforming til et mer og mer dagsaktuelt tema. Samarbeid mellom offentlige og private aktører forutsetter at planleggere og rådgivere har en allsidig kompetanse med felles interesse i samfunnets beste.

Masterstudiet Byutvikling og Urban Design fokuserer på nettopp dette, og det har vært utrolig interessant og givende studium som jeg er veldig glad for at jeg valgte å gjennomføre.

Med vennlig hilsen

Carina Holm Thorvaldsen

Beskrivelse av studiet

Studiet omhandler moderne byplanlegging i lokal, regional og internasjonal skala, og fokuserer på samordning mellom infrastruktur, urbanisering og stedsutvikling. Studiet kombinerer teknisk innsikt med kreativitet for å møte samfunnets utfordringer med hensyn på estetikk og funksjonalitet, og legger stor vekt på hvordan bysamfunnet skal organiseres og formes for å bli bedre, vakrere, tryggere og mer robuste.

Urban design er et relativt nytt begrep i norsk sammenheng. Det fokuserer på design av det offentlige byrom, og involverer plassering av bygninger, transportsystemer, tjenester og goder. Det er en prosess som går ut på å forme og gi karakter til bygninger, bydeler og byer for å optimalisere rommet og livet mellom husene. Urban design forener arkitektur, landskapsarkitektur og byplanlegging for å gjøre urbane områder funksjonelle og attraktive, og det legges stor vekt på å skape kontakt mellom mennesker og steder, og interaksjon mennesker imellom. Urban design kombinerer analyser av steders topografi, historie, bebyggelse og trafikk og etablerer en visjon som iverksettes ved hjelp av et konsept.

Det første året av den 2-årige mastergraden tas ved Universitetet i Stavanger og fokuserer på emner som Plan- og Analysemetoder, Stedsutvikling, Regional Urbanisering og Infrastruktur. Tredje semester skal tas i utlandet, og jeg valgte å gå på Aalborg Universitet, et universitet som UiS har et godt samarbeid med, og som de fleste studenter før meg hadde valgt og som de anbefalte på det sterkeste. Der tok jeg syvende semester ved Urban Design, ved fakultet for Arkitektur og Design. Det var et utrolig flott opphold, både faglig og sosialt. Studiemetoden der er kun basert på prosjektarbeid, og ikke oppdelt i fag slik som de fleste studier her hjemme. Det semesteret jeg tok i Aalborg omhandler temaet "The Transit Systems of the Network City", og prosjektarbeidet tok for seg København Metro og design av ny metrostasjon med omkringliggende areal. Semesteret fokuserer prosesser ved planlegging og utforming, samt å innarbeide teori i konseptutvikling for å tenke bydesign i strategiske utviklingssammenhenger.

Studiets siste semester består av å utarbeide en 30 studiepoengs masteroppgave innen selvvalgt tema. Min masteroppgave het "Effektiv areal- og transportplanlegging? -grad av samsvar mellom overordnede planer og lokal utvikling i Ski."

Mer detaljert informasjon om studiet finnes her:

[http://www.uis.no/studietilbud/ingenioer_og_sivilingenioer/toaarig_master_i_teknologi_\(siv.ing.\)/byutvikling_og_urban_design/?StudprgID=M-BYUTV%3A2010%3ABOKM%C5L](http://www.uis.no/studietilbud/ingenioer_og_sivilingenioer/toaarig_master_i_teknologi_(siv.ing.)/byutvikling_og_urban_design/?StudprgID=M-BYUTV%3A2010%3ABOKM%C5L)

Sammendrag fra Masteroppgaven

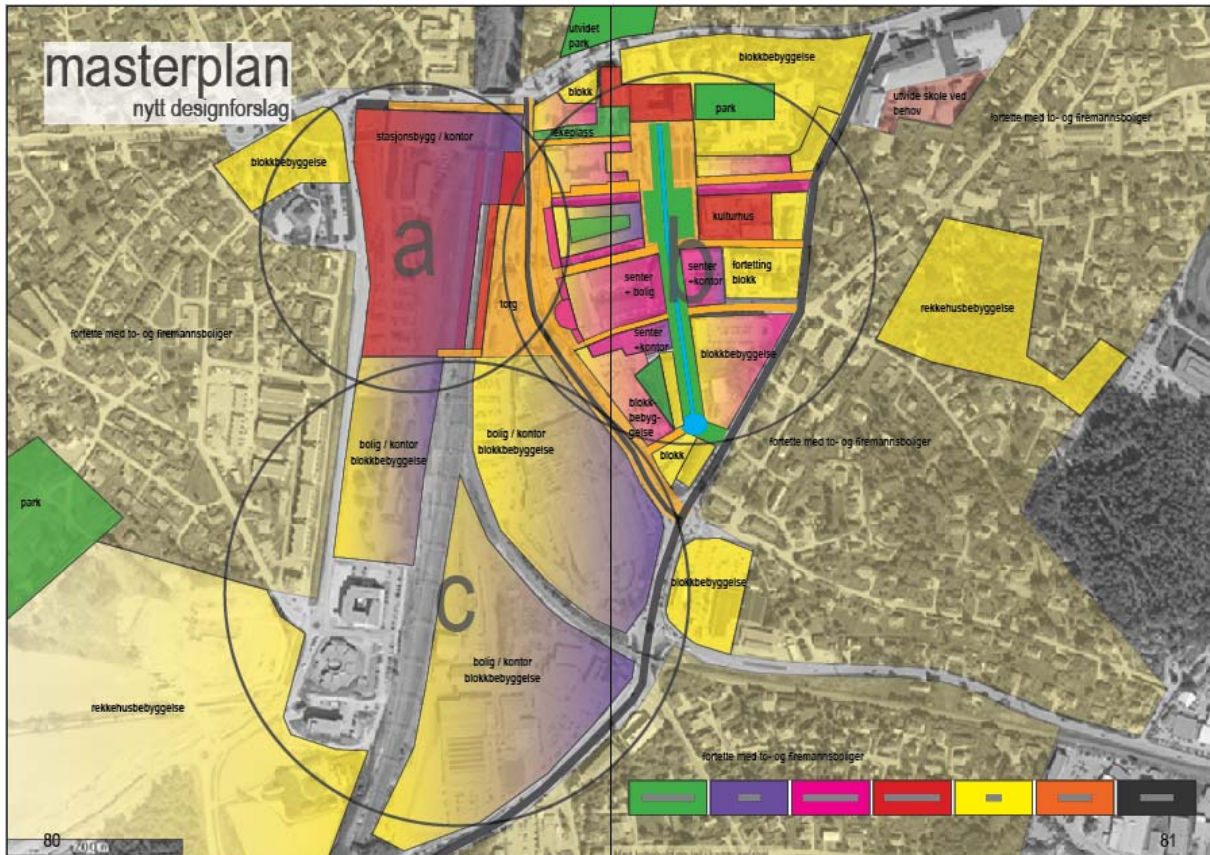
Masteroppgaven tar for seg hvordan arealbruk på lokalt nivå samsvarer med overordnede planer og strategier for en samordnet areal- og transportplanlegging gjennom et studie av Ski som knutepunkt i Osloregionen. Oppgaven vurderer også kritisk de overordnede mål opp mot faktisk utvikling i klimaendringer og befolkningsvekst.

Behovet for transport henger nøye sammen med arealbruk og utbyggingspolitikk, og det er kommunene som i hovedsak styrer arealdisponeringen i Norge, etter gjeldende Plan og bygningslov. Klimaendringene er et alvorlig faktum, og transportsektoren står for nærmere en tredel av klimagassutslippene i Norge i dag. Norge har, i henhold til Kyotoavtalen, juridisk bindende forpliktelser til tallfestet reduksjon av klimagassutslipp i perioden fra 2008 til 2012. Oppgavens kartlegging og analyse viser at internasjonale forpliktelser så langt ikke blir overholdt, og det er lite som tyder på at Norge vil klare å forbedre denne situasjonen innen 2012. Likevel har Norge nasjonale mål om enda strengere utslippskrav enn forpliktelsene fra Kyotoavtalen, noe som tyder på at intensjonen bak målene ikke er forankret i faktisk utvikling eller nasjonal endringsvilje, men kun i et ønske om økonomiske bidrag til utslippskutt i andre land.

Kartlegging av befolkningsendringer i hele landet, Osloregionen og i Ski kommune, viser en større vekst enn hva planer og strategier i hovedsak tar høyde for. Kritisk vurdering av Statistisk sentralbyrå sine befolkningsframskrivninger viser også en tendens til underdrivelse i forhold til faktisk utvikling, noe som gir et dårlig grunnlag for videre planlegging basert på disse prognoser, og uheldige konsekvenser for arealbruk og transportbehov.

Overordnede planer og strategier for areal- og transportplanlegging i Osloregionen har entydige mål om en kostnadseffektiv, regional utbyggingspolitikk som skal være bærekraftig, miljøvennlig og ressursbesparende ved at arealbruk og bebyggelse skal være samordnet med et transportmønster som stimulerer bruk av kollektivtransport. Analysen viser at planer og strategier innen areal- og transportplanlegging i stor høy har de samme mål, noe som tyder på at overordnet målsetting lett lar seg overføre fra nasjonalt til lokalt nivå og inkorporeres i planer og strategier på alle plannivåer. Likevel viser kartleggingen at dagens utvikling går relativt upåaktet hen for overordnede mål om utslippsreduksjoner, og at både utslipp og transportomfang stadig øker som en følge av blant annet befolkningsvekst, endrede holdninger, økt velstand og fokus på effektiv tidsbruk. Faktisk arealbruk i Ski viser at det er lite samsvar mellom lokal utvikling og overordnede mål, og at arealbruk og bebyggelse ikke representerer en bærekraftig utvikling i forhold til det potensialet som finnes.

Nytt designforslag er presentert for å vise hvordan en utvikling i Ski sentrum kan ivareta overordnede mål og bidra til en bærekraftig areal- og transportutvikling. Det er samtidig lagt stor vekt på kvalitet i byrom og en styrking av sentrumsfunksjonen, og forslaget viser hvor stort potensial for fortetting og bygging som finnes rundt kollektivknutepunktet i Ski.

Den historiske fremstillingen av Norges bruk av regionale planer peker på en gjennomgående tendens med tilstrekkelig fagkunnskap og erfaring fra andre land, men mangel på politisk styringsvilje og virkemiddelbruk. Siden 1970 tallet har viktigheten av et kostnadseffektivt og transportreduserende utbyggingsmønster blitt nedprioritert i kommunene og tapt kampen om pressede økonomiske ressurser mot oppbyggingen av velferdsstaten med skole-, omsorg- og helsetjenester som de viktigste politikkområdene. Refleksjonen peker på dårlig organisering og ansvarsfordeling mellom forvaltningsmyndighetene, og foreslår å overføre forvaltningsmyndighet for arealbruk og utbyggingspolitikk fra kommuner til et politisk mellomnivå. Det vektlegges en regioninndeling basert på faglig kompetanse fremfor dagens administrative fylkesgrenser for å ivareta byregioner med et kostnadseffektivt næringslivs- og bosettingsmønster, og viktigheten av et politisk uavhengig faglig organ med beslutningsmyndighet.

BUDSJETT FOR 2ÅRIG VIDEREUTDANNING, CARINA HOLM THORVALDSEN

Beskrivelse av utgift	Antatt kostnad pr. semester	Antatt kostnad totalt
Studentavgift	750	3 000
Lærebøker	3 000	12 000
Teknisk kalkulator	2 000	2 000
Bærbar pc	9 000	9 000
Ekstra kostnader ved semester i utlandet	20 000	20 000
Totalt beløp det søkes stipend om		46 000

Vedlegg til søknad som tidligere er sendt i posten.